

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Vidéken: " 9.— " " 4.50 "		Főszerkesztő: Dr. VARGA LAJOS. Felelős szerkesztő: SZATHMÁRY ZOLTÁN.	Egyes szám ára 4 fillér. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A jövő előkészítése.

Irta: **Buza Barna** orsz. képviselő.

Valami káprázatos zürzavar támadt a sajtóban a függetlenségi pártban legújabbán kezdődött mozgólódások körül. Tény, hogy egy kis forrongás — talán helyesebb volna így kifejeznünk: forrás — észlelhető egyidő óta a függetlenségi pártban. Helyesebb ezt a nyugtalanítást forrásnak, mint forrongásnak nevezni, mert az egész folyamat teljesen azonos avval, amit a boroknát forrásnak nevezünk.

Hat forrásban van tényleg a függetlenségi párt is. De ez nem azt jelenti, hogy most már megromlik, felbomlik, hanem azt, hogy fordulóponton van, hogy fejlődésének újabb stádiumába jutott.

A függetlenségi pártnak a jövőre kell gondolnia, a jövőt előkészítenie s ez természetes, hogy kavarodással, tervek fölvetésével, különböző irányok megütközésével, szóval: forrással jár. Akik csak a forrás külső jelenségeit látják s an-

nak belső természetét nem ismerik föl, azok azt hiszik, hogy itt romlásról, bomlásról van szó. Pedig ez csak a természetes kifejlődés folyamata.

S aztán jönnek a rosszhiszeműek, a zavarosban halászni óhajtok, az örökséglesők s igyekeznek százszorosán nagyitva kiabálni világgá mindent, ami a pártban történik. És így beszélnek új programmról, új partalaktulástól, 48-as elv föladásáról, gazdasági politika kezdeményezéséről s hasonló bolondságokról s egyik-másik vezértérfi becsületes nyilatkozatát kifordítva, elferdítve tálalják föl, hogy hadd izguljon rajta a botrányokra éhes publiikum.

Valóságban pedig olyan egyenes, olyan tiszta és becsületes a függetlenségi párt utja, mint akár a ketszerkettő.

A tisztesség, a hazaszeretet és a körülmények olyan világosan és határozottan jelölik meg, hogy arról letérni szinte lehetetlenség. Akinek józan esze és világos látása van, az

ezt tisztán és félreérthetetlenül láthatja.

A nemzet többségének akarata a függetlenségi pártra bízta az ország vezetését. A függetlenségi párt programja ismeretes, benne van már a nevében. Akarja Magyarország teljes állami függetlenségét. Ez a célunk, ez a törekvésünk, ettől eltérni, ebből egy betűt elengedni, egy parányi részletről lemondani nemcsak becsületes, hanem egyszerű lehetetlenség. En például tisztában vagyok vele s hiszem, hogy úgy van a túlnyomó többség is, hogy ha vérpadra visznek, ha bitó alá állítanak, akkor setudok lemondani egy betűjéről sem a függetlenségi programnak.

De ép olyan bizonyos az is, hogy ha teljesen szabadkezünk volna, ha mindenben azt tehetnők, amit akarunk, akkor se lehetne a teljes függetlenségi programot egy hét alatt valósággá váltani. Mert olyan mélyreható nagy változásokat elő kell készíteni, meg kell alapozni, hogy életbe léptethessük.

A „bibliás” ember.

— Találkozás Babó Emillel. —

San Remo, március 4.

A vasárnap délutáni lármas, vidám virágcsata után hétfői csend henolt a városban. Egy kis bóra is fujdogált és ez is oka volt, hogy szóróványosan lehetett embereket látni az utcákon. Egy pár ismerősömmel kirándultunk a Berigóra, ahonnan csak délután jöttünk haza. Amint a Hotel Mediterranée-ban levő lakásunkra igyekeztünk, az uton, a Corso Garibaldin, egy magános embert láttam sétálni, aki lehorgasztott fővel, gondolataiba elmerülve, rötta a széles márványu at.

Szemközt jött velem. Néha meg-meg állott, a botjára támaszkodott, majd a Villa Zirid kerítés-falába illesztett emléktáblát szemlélte, amit a német nép kegyelele emelt Frigyes császár emlékezetére. Megismertem. Babó Emil volt, a hajdani szegedi képviselő, aki tudvalevően azért szökött meg, mert humis kányázáson kapták. (Róla maradt fenn ez a száló ige: „Emil, te csalsz!”) Hozzáléptem, bemutatkoztam. Merően rám nézett, kiegészedett és mintha kellemetlenül érintette volna, hogy ráismertem, csak úgy félvállról mondta:

— Ö vendek.

— Engedje meg doktor ur, hogy az ut-

cán szólítom meg, de egy üdvözlötlet óhajtok átadni Csikós Nagy Józseftől.

— Ah, Csikós, igen, igen, köszönöm. — Majd ismét botjára támaszkodott és hosszan gondolkodott.

A volt képviselő nagyon megváltozott. Sugár, feszes alakja megroppant, a hajdani sarkintetű, szuros szemének fénye bágyadt lett, az arca egy kissé beesett. Látszik rajta a kiállott betegség nyoma. Csak a bajusza maradt hetyke, ám a feketesége mesterseges uton állitódik elő. Nem jól beszél már a magyar nyelvet. Torve ejti a szót és igen gyakran vegyíti össze franciával, különösen olasszal.

— Mióta van itt? — kérdezte.

— Csak pár napja.

— És hol lakik?

— A Hotel Mediterranée-ban.

— Si, si. En is ott laktam, ahogy kikerültem a szanatóriumból, de csak három napig. Most is vannak ott magyarok?

— Kevesen vagyunk.

— Ugy? Most a Hotel Londres-ban lakom. Ott csupa angolok laknak. (Ugy látszik, kellemetlen volt rá a magyarok jelenléte.) — A doktor ur betegeskedik?

— Si, si, igen, mostanában súlyos operáción estem keresztül. És most itt tartózkodom. Pihenek.

— És hol volt legutóbb? — kérdeztem a volt képviselőt.

— Firenzében. Ismeri?

— Igen.

— Szép város, ugy-e? Az olasz ugy mondja: La bella Firenze. Mint újságíró működtem ott, a „Gazetto dio Popoo”-nál. Havi 900 frank volt a fizetésem. Beteg lettem és most itt vagyok.

— És ezelőtt is működött, mint újságíró? — kérdezősködtem tovább.

— Si, azaz igen. Előbb Párisban, majd Barcelonában. Ez utóbbi hely egészségtelen, ott hagytam.

Egy kis szünet állt be a kérdésben és feleletben. A pár pillanatnyi csendet ő törte meg.

— Mi újság Szegeden?

— Semmi különös.

— Ki a képviselő?

— Becsey Károly és Bárfy Dezső.

— Igen, ez utóbbit tudom. Fejlődik a város?

— Szépen, erősen.

— Kik most a tanács tagjai?

Emond am szép sorjában, egy-egy névre meg emlékezett, de némelyiket nem ismerte.

— Ugy-e, Kulinyi meghalt?

— Sajnos, igen, sőt az ősszel Békefit is eltemettük.

— Kár. Nagyon értékes, hasznos ember volt mind a kettő. És Polczner ugy-e most törvényszéki bíró.

Kalap ujdonságok

a tavaszi idényre óriási nagy választékban

HAJDU

divatüzletébe már megérkeztek
 Piac-utca 50. szám.
 Megyeház mellett.

Még kevésbé lehet azonnal megvalósítani a mi helyzetünkben, mikor ezernyi akadály, rettenetes hatalmaknak, — erős áramlatoknak egész pokoli serege áll szemben ezzel a törekvéssel.

Mit tegyünk hát? Csak kettő között választhatunk: vagy neki viszzük a nemzetet egy új véres szabadságharcnak, aminek — sajnos — előre láthatjuk az eredményét, vagy megvalósítjuk a programunkból azt, amit most lehetséges, a többit igyekszünk előkészíteni s megvalósítani majd akkor, mikor lehetségessé válik.

Az első ut az örület útja. Mi csak a másodikat választhatjuk. Ez is szabadságharc, de nem a fegyvereknek, hanem a munkának hosszú és verejtékes szabadságharca. Ha vállalkozik rá a nemzet, biztosan a függetlenséghez vezet.

Enek a harcnak csatateré a gazdasági kérdések. Üközetei a nemzeti bank és az önálló vámterület. Ha ezeket megvalósítjuk, többet értünk el, mint amiről pár évvel ezelőt csak álmodni is mertünk volna. Ha ezeket megvalósítjuk, mindent megvalósítottunk.

Ennek kell a jövő tíz év munkanyagának lennie. Programjából ezek megvalósítását tűzze ki a függetlenségi párt tíz évi törekvése céljaul.

Az utat kijelöli számunkra programunk, a tisztesség s a helyzet kényszerűsége. Hogy egyedül meggyünk-e majd ezen az uton, vagy karonfogva, koalícióban a többi pártokkal, az ezeknek az elhatározásaitól függ.

A nemzet nyugodt lehet. A függetlenségi pártban nem forrongás

— Ugy van — adtam meg a felvilágosítást. — Ugy látom, a doktor ur informálva van a szegedi dologról.

— No igen, egy-két jóemberemmel levelezésben állok.

— Hiszi-e doktor ur, hogy még emlékeztetben van nálunk, különösen a tanyák világába.

— Ah, régen volt az, amikor ott engem szerettek.

Hosszan sóhajtott, majd maga elé nézett, mintha a mulnak egy-egy emlékeit keresné az emlékeztetben. Aztán hirtelen felütötte a fejét, kiegyenesedett, a tartása ismét a régi volt, a tekintete szúrós, a beszéde egy kissé ricszó, megemelte a kalapját, kezét nyújtott.

— Nagyon örültem. Mikor látom újra? A rividerci! A miezőbbi vizionlatásra. — Szólt és sielve távozott.

Három napja a találkozásunknak, azóta azonban nem látam. Pedig, úgy mondják, nap-nap után, délelőtt úgy, mint délután, a első strandon szokott séálni, hosszú, barna felöltőjében, világos kockás nadrágban és hosszú, hegyes orru, világos sárga cipőben.

A hajdani „bibliai” ember, aki ma már modernben, magata tában, megjelenésben a bibliai emberekre emlékeztet, nemesek a bibliai emlékeit, hanem — úgy látszik — a magyarokat, különösen a szegedi embereket kerüli.

Balla Jenő.

van, csak forrás. És ebből a forrásból nemes és tiszta bor fog le-szűrődni, az a munkakorszak, amely a kétszerkettő biztonságával el fogja vezetni ezt a nemzetet a négyszáz éve óhajtott célponthoz: a függetlenséghez.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A házszabályrevízió.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, március 11.

Justh Gyula elnököl az ülésen.

Okolicsányi László az igazoló bizottság nevében jelentést tesz a gerjeszégi választásról.

Farkasházy Zsigmond Kristóffy nyilatkozatairól, Bozóky Árpád az osztrák menetrendkönyvekről, Molnár Ákos a londoni kiállításról, Hammersberg László a horvát poltikáról jegyeztek be interpellációt.

Molnár Jenő kéri, hogy a sok interpellációra való tekintettel már egy órakerterjessék át az interpellációkra.

Elnök kéri, hogy maradjanak meg az eddigi gyakorlatnál.

Szappanos István Molnár Jenő indítványát pártolja.

A Haz úgy határoz, hogy félkettőkor tér át az interpellációkra.

Következik a házszabályrevízió.

Goldis László: A tisztelt disszidens képviselő urak...

Molnár Jenő: Balpárt! (Nagy derült-ség)

Goldis László: Tehát a balpártiak azt vitatták, hogy házszabályellenesen tüztek napirendre az indítványt. Szólok is azt hiszi, hogy az igazi parlamentarizmust a napirendtüzéssel megsértették. Van nek nagyfontosságú, mélyrevágó kérdések, amelyeket az országgyűlésnek csak akkor szabad megoldania, ha megbízatást kapott reá a nemzetől. A házszabályrevízió feltétlenül közéjük tartozik. Az ugynevezett nemzeti küzdelem is onnan indult ki, hogy a házszabályok sértetlen fenntartását követelték. Hol volt a kormány programjában a házszabályrevízió? Vitázik Tolnay Lajos beszédevel, amelyet pontrol-pontra igyekszik megcáfolni. Nem kell felől attól a horvát obstrukciótól. Nehány nap alatt véget lehet annak vetni — főképp, ha Rakovszky alelnök ur ül az elnöki székekben.

Ha azt követelik tőlünk, hogy a választói jogra is vonatkozó házszabályrevíziót megszavazzuk, vak bizalmat követelnek, amely talán még sem volna indokolt. A nemzetiségeket nem félttem a revízótól sem, a választói reformtól sem. Mert a népeket nem a törvények teszik. Csak az fáj, hogy a nemzetiségeket a haza ellenségeinek tüntetik fel.

Hát negyvennyolc? kiáltják közbe.

Goldis László: Negyvennyolcban szabadságot ígertek nekünk, de el akarták venni a nemzetiségünket. Nekünk pedig szabadság nemzetiség nélkül nem kell. (Nagy zaj, a nemzetiségek tapsolnak) Lehetséges, hogy a mostani házszabályok nem jók, de bizonyos, hogy ahhoz elég jók voltak, hogy megvédjék az alkotmányt. A Nagy-fele javaslatot nem fogadja el, hanem csatlakozik Polit határozati javaslatához.

Elnök ezután öt percre az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Popp-Csicsó István nemzetiségi képviselő beszél. Csepány Géza felszólalásával foglalkozik, aki szemére vetette a nemzeti-

ségieknek, hogy a kiegyezési és kvótaemelési vitában nem vettek részt. Igen tisztelt disszidens urak...

Hangok mindenfelől: Balpárt!

Popp-Csicsó István: Visszautasítja azt a vádat s azt is, hogy ék a kormánnyal egyezséget kötöttek. Sajátságos, hogy a házszabályrevízió ellen minden csoport speciális kifogást felhozni. A mai házszabályok garanciát nyújtanak egy igazi parlamentáriszmushoz. Ez a szempont a nemzetiségek bizalmához egyetértési oka. Különösnek találja, hogy a függetlenségi párt azzal tud csak érvelni: Mit szól hozzá Bécs? Igen alkotmányra hivatkozunk valabánszor a mi alkotmányunkból vesznek el, de példának nem fogadjak el a külföldi államok jogkiterjesztését. Egyébként ő is hiva a többségi elv érvényesülésével, azonban nem a kisebbség lehetlenségével, a szólásszabadság letörése árán. A házszabályrevízió egyenesen a kisebbség letörésére irányul.

Javaslat a munkáslakásokról.

Dr. Losonczy Álmos munkálata.

Reformok Hajdúvármegyében

— március 12.

(Saját tudósítónktól) Dr. Losonczy Álmosnak, Hajdúvármegye közegészségi állapotának megjavítása körül igen jelentős érdemei vannak. Főorvosa ő a vármegyének olyan értelemben, mint amely értelemben házi-orvosa az orvos valamely családnak. Az ő nagy családjának a vármegyének a közegészség terére vágó legkisebb jelensége sem kerüli el figyelmét s lankadatlan buzgalommal dolgozik vármegyéje közönsége érdekében, hogy ezt a szerencsétlen fekvésű, rossz klímájú, egészségtelen vidéket, az emberi beavatkozás határáig, megvédje mindenféle betegségtől, vagy járványtól s lakosságának egészségügyi viszonyait a legkedvezőbb irányba terelje.

Ez a cél lebeg előtte minden munkájában s annyi elfoglaltságnak, nemtörődömségnek, közönynek maradi gondolkodásnak és tudatlanságnak dacára is, amennyivel neki meg kell küzdeni nemes munkájában, gyönyörű eredményeket ért el már eddig is.

Most, közegészségügyi szempontból újabb nagyszabású munkához fogott, a gazdasági cseléd és munkás lakások rettelétesen rossz állapotának megjavításához. Erre vonatkozólag egy nagy tervet dolgozott ki, melyet elfogadás végett — javaslat alakjában — a vármegye közegészségi bizottsága elé terjeszt.

A munkát füzet alakjában ki-nyomatta és megküldte a vármegye törvényhatósági bizottsági tagjainak.

A főorvos javaslata valóban kitünő munka. Érdemes arra, hogy a legszélesebb korokban feltűnést keltsen. Hosszas tapasztalat és a külföldi viszonyok alapos tanulmá-

BUTOR-

KIALLITAST nyitottam a legjobb készítésű butorokból. Gyönyörű választék látható ebédlő, szalon hálószoza és egyéb butorokban, melyek a legolcsóbb árakban kaphatók: **WEISZGYULA kárpitos és díszítő** butorraktárában Széchenyi-utca 19. szám.

nyozásának az eredménye van e munkálatban lefektetve s a cseléd és munkáslakásokra vonatkozó munkálatok között Magyarországon az első olyan mely komolyan, szakértelmmel szociális érzékkel a reális viszonyok tekintetbe vételével (ez egyik legnagyobb érdeme) tárgyalja a kérdést, könyved, világos modorban, egészséges irói érzékkel is.

A 34 oldalra terjedő munka a következő határozati javaslattal végződik.

Tekintetes vármegyei közegészségügyi Bizottság!

Az előbbiekben elveimet, tapasztalataimst előadtam. Ezek alapján önként szűrődik le határozati javaslatom a következőkben:

Minden gazdasági cseléd- és munkáslakás szobából, konyhából és kamarából álljon, az épület dél felől északra terjedjen, a bejáró, illetőleg a konyha ajtaja keletre, a lakószoba ablaka pedig nyugatra nézzen.

Minden család külön lakással birjon.

A ház vályogból, jól égetett téglából építessék, emberi lakás céljára vert falu házak építése a jövőben nincs megengedve.

A lakóház szobáinak alapfelülete a talajvíz felszínétől két méternyire, a környező földszinttől fél méterrel magasabban fektüljön.

A lakóház fala a földmagasságtól 25 centiméter magasságban legalább tíz centiméter magasságban legalább tíz centiméter vastag vízhatlan réteggel legyen ellátva, ugyanígy a szoba alapfelülete is.

A lakószoba térfogata oly nagy legyen, hogy minden egyes egyénre 6-8 négyzetméter, 4 négyzetméternél kevesebb semmi esetre se legyen, az ürfogat pedig minden bentlakóra legkevesebb 20 köbmétert tegyen ki.

A szoba magassága három méternél kisebb nem lehet.

Az ablak egy és fél méter magas és 80 centiméter széles legyen és annyi ablak legyen a lakáson, hogy az ablak világító felülete a szoba alapfelületének egy tizenhatod részét tegye ki s lehetőleg minden lakószoba ablaka kettős legyen. Az ablak kelet, dél vagy délnyugat felé is állhat, ez utóbbi a legalkalmasabb.

Mintogy a gazdasági cselédek és munkásoknál a családtagok számát, három gyermeket számítva, ötnek vehetjük, cészerű lesz öt méter széles és hat méter hosszú, három méter magas szobákat építeni, ezen lakásokon kívül szükséges a nagyobb számú családtagokkal bírók részére öt méter széles, 8 méter hosszú, három méter magas szobákat alkotni, előbbieket 5, utóbbiakat 7 tagú családok számára.

A konyha legalább 3 méter hosszú és 2 méter széles legyen, az ajtó felett világítható egy négyzetméter ablakkal, a kamara a konyhához hasonló nagyságú legyen, a szobába nyíló, fél négyzetméter területű ablakkal.

A szobák fűtési berendezésére takarékosági szempontból boglyakemence lehet, ezen kemencek sok tézla és césérép beépítésével készíttessenek. Minden szoba külön boglyakemencével birjon; az az állapot, hogy egy boglyakemence két szobát fűt, főképpen elvetendő.

Közös pitvarok jövőben ne építessenek.

Minden konyha, kisebb méretű, vaslappal ellátott tűzfelével, vaskonyhával szerelendő fel.

Minden négy családra a lakóházon kívül álló, fedett, kürtővel és szikrafogóval bíró nyári tűzfelé állíttassék fel. Minden tíz családra a házon kívül levő sütőkemence építessék.

A szemét rakodóhely és a trágyadomb a tanyától távol álljon, semmi esetre sem a lakások közé ékeljen s lehetőleg a tanya délkeleti részén.

Minden ezer holdas birtokon emberi használatra, ötven méternél mélyebb furású, egészséges ivóvizet szolgáltatató kut létesíttessék. Az ötven holdnál egy tagban na-

gyobb birtokok pedig fedett, szivattyus kuttal latandók el.

Az újonnan épített lakások a betetőzéstől számított 4 nyári, vagy hat téli hónap multán laknának.

A cselédaszonyoktól követelt robotszolgálat véglegesen töröltessek. Minden birtokon, tanyán valamely értelmes egyén, a gazdatiszt, a tanya-gazda, vagy bármely más emu alkalmazott bizassék meg azzal, hogy szigorú felügyeletet gyakoroljon a lakások tisztaságára, naponkénti szellőztetésre, ne türessék meg az, hogy az élelmi cikkek, a szárnyasok a szobában tartassanak, az utóbbiak ott neveltessek. A gazdaságok és tanyák egészségére ügyeljen a lakóházak környékének tisztán tartására, a pocolyák, vizállások levezetésére, a lakószobák évenként kétszer végrehajtott kíméselésére.

A tanya fűtészje vagy gazdája a közegészségügyi kihágók felett fegyelmi jogot gyakoroljon s a köztisztaság és rend ellen vétőket szükség esetén bírságozza.

Debrecen, 1908 március hava.

Előadó:

Dr. Losonczy Álmos,
vármegyei tisztii főorvos.

Művészet.

A Svördströmnövérék Debrecenben.

A Zenekedvelők Körének hangversenye.

— március 12.

(Saját tudósítónktól.) A Debreceni Zenekedvelők Köre rövid fennállása óta szinte hihetetlenül fényes működést fejtett ki. Egyetlen szezonban öt olyan hangversenyt rendezett, melyeknek mindeike a legelső európai koncertek között foglalt helyet előadó-művészei és műsorai révén.

Az ötödik hangversenyt március 15-én este 8 órakor tartják a zenede disztermében, melyen a világkirü svéd családányok, a Svördström növérék mutatják be a debreceni közönségnek világszerte megcsodált ének-művészetüket.

Debrecen zeneértő intelligens közönsége lázas érdeklődéssel várja a vasárnapi hangversenyt, mely szenzációs zenei eseménye lesz az idei szezonnak.

A hangverseny műsora az alábbi:

I. Brahms Feiusliebchen, du sollst... Valborg. Brahms Die Schw-stern Valborg és Sigrid. Koch Varjabel (A tavasz diadala) Valborg. Sigrid és Astrid. Bellman Opp Amaryllis (Éb edj Amaryllis) Valborg, Sigrid, Astrid és Olga. Belman Storm och böljor (Vihar és hullám) Valborg, Sigrid, Astrid és Olga. — II. Wolf Verborgeneit Valborg. Leowe Niemand hat's gesehen Valborg. Wolf S orchenbotschaft Valborg. Agatha Backer-Gröndahl Mot koeld (Este) Sigrid. Koch Det är var (Itt a tavasz) Sigrid. Sinding Dor skreg en fugl (Egy madár da'olt) Astrid. — III. Három egyházi ének. Mozart Ave verum corpus Valborg, Olga, Tigris és Astrid. Mozart Ave Maria (négyzólamu kánon) Valborg, Olga, Sigrid és Astrid. Händel Zion leánya Valborg, Olga és Astrid. — IV. Három népdal. Kakuk Sigrid, Olga és Astrid. Vadász es nyulacska Sigrid, Olga és Astrid. Phyllis és aonyja Valborg, Olga, Sigrid és Astrid. A zongorakiséretet Tarnay Alajos látja el. Az előadás kezdete pontban 8 órakor.

A szabadiskola működése.

Az előadások befejezése.

— március 12.

A szabad iskola tegnapi nappal befejezte előadási sorozatát. A karácsony előtti időszakban, mely a közönség részéről csekélyebb látogatottságnak örvendett, 23, a karácsony utáni időszakban pedig, me-

lyet a közönség látogatásával annyira kitüntetett, hogy sok előadison már hely sem volt — az ipartestület disztermében, 33 ingyenes előadást rendezett. Ez előadások között az orvosiak 16 a természettudományiak 14, a társadalomtudományiak 7, az általános jogtudományiak s gazdaságtudományiak 16, irodalmiak és művészetiek 12 előadással szerepelnek.

A jövő esztendőben még kiterjedtebb mezőkről óhajtja összegyűjteni a vezetőség az előadásokat s megkísérteni az általános művelő előadások mellett, ha még oly kis csoportnak is, tanító előadásokat tartani egyik vagy másik tudományból. Az idei eredménnyel azonban mindenképen meg lehetünk elégedve. Nagy színvonalon álló előadások csak figyelmes és érdeklődő közönség mellett voltak lehetségesek, de az előadások nem is tartathattak volna meg, ha a város, Csokonai-kör egyes pénzintézetek s magánosok anyagi támogatása s az ipartestület szívesége nem gondoskodott volna amaz anyagi szükségletek fedezéséről, amelyek helyiség, világítás, fűtés, nyomtatványok, irodai költségek stb. alakjában felmerülnek.

Addig is, míg a végleges leszámolást ez idenyről a szabad iskola vezetősége elkészíthetné, kedves kötelességének ismeri már most, hogy mindazoknak, akik előadásaikkal, anyagi segélyekkel avagy másnemű jóakaratu támogatással ennek a nagy közönség művelésére szolgáló fontos kulturintézménynek szolgálatára voltak, hálás és őszinte köszönetét tolmácsolja s kérje a jövőre nézve is a támogatást s jóindulatot.

Színház.

MŰSOR:

Csütörtökön Gretchen bohózat „A” bérletben.
Pénteken Fatinica operette „B” bérletben.
Szombaton Császár katonái dráma „C” bérletben.
Vasárnap délután Paraszthűség népszimű bérlet-zünet.
Vasárnap este Debreceni csata 1848-ban dráma és Tündérlak Magyarhonban népszimű, kis bérletben.

* **A császár katonái, e minden ízben izgató drámára nagy ambícióval készül a személyzet. Az újdonság az ideai szini évad legnagyobb szenzációja lesz, melyre az ideai szini évad legnagyobb szenzációja lesz, melyre az igazgató teljesen új jelmezeket készített. A tisztán katonai életből merített tárgy minden jelenetében megrázó hatással van a nézőre, a főszereplők Hahnel Aranka, Zilahy, Szakács, Ternyei, Berzi, de részt vesz a darabban csaknem az egész férfisélyzet.**

* **Március 15 ike a színházban.** — Méltó fényfel ünnepli meg a színház is Március idusát, mely alkalmával délután először kerül színpadra Than Gyula remek népsziműve, a „Paraszthűség”. Este „Tündérlak Magyarhonban” pompás népszimű kerül színpadra, ezt megelőzi Than Gyula hazafias szellemben megírott egy felvonásos drá-

mája, a „Debreceni csata“, melyben Csáder Irén és Bérczi Ernő játszik a főbb szerepeket.

* **Fatinica.** Pénteken ismét színpadra kerül ez a remek zenéjű operette, melynek multkori előadása fényes sikert hozott az összes szereplőknek. A szereposztás ugyanaz, mint a repriz első előadása alkalmával.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uránus mai új műsora. 1. Rajna vidéke (látványos). — 2. Az új szakacs (bohózat). — 3. Elvesztett ingomb (bohózat). — 4. Igazi mairóz (dráma). — 5. Fatás a sapka után (bohózat). — 6. Az új ti-zúli szolga (bohózat). — 7. Vadászat a német trónörökös előtt (eredeti felvétel). — Műsorváltozás fenntartva. Előadások este 6, 7, 8 és 9 órakor. Helyiárak mint rendesen. Szombaton és vasárnap, március 14. és 15-én **II. Rákóczi Ferenc** és bujdosótársainak temetése Budapestben, 2 féle eredeti helyszíni felvétellel. Továbbá **A három magyar szépség.** Gyönyörűen színezett látványosság. Azonkívül pompás új műsor.

A három magyar szépség. Az Uranus színház igazgatósága a szombat és vasárnap, március hó 14-iki és 15-iki előadásaira rendkívül érdekes műsort állít össze. Az előadások fénypontjai „II-ik Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak temetése Budapestben, 2 féle eredeti helyszíni felvétellel. Továbbá „A három magyar szépség“ című magyar jellegű, gyönyörűen színezett látványosságok lesznek, a több rendkívül érdekes újdonság között, melyek mindenike egy-egy különlegesség! „A három magyar szépség“ című kép csupán 5 példányban készült. Ez öt példány közül, egyet az Uranus igazgatósága nagy anyagi áldozatok árán megszerzett. Ebből is látható, hogy az igazgatóság mindent elkövet, csak hogy a közönség igényeit mindenben kielégíthesse. A mai új műsort, mely pompás újdonságokból van összeállítva, ajánljuk a közönség figyelmébe.

Csárdás pisztolycsőig.

Véres táncmulatság.

— március 12.

(Saját tudósítónktól.) Faluhelyen a bálók abban különböznek a városi mulatságoktól, hogy míg ezek legfeljebb serpenyűvel, virágcsatával, addig amazok rendszerint vérrel és többé-kevésbé súlyos verekedésekkel vannak egybekötve.

Igy történt ez — mint ottani tudósítónk írja — legutóbb Püspökladányban is. A napokban egyik ottani olvasó kör táncmulatságot rendezett, melyen természetesen a falu legényiségének színe-java megjelent.

A bál nagy vigassággal ugyan, de rendben folyt úgy éjjelig, amikor már a bor gőze, a tánc heve felkeltette a legényekben a virtuskodási kedvet.

Ekkor történt, hogy Vadász István legény nagy hanggal csárdást parancsolt a cigánynak, kik készséggel húzták is volna, ha Kirják Tamás ki nem üti a primás kezéből a hegedűt azzal, hogy ő nem akar csárdást táncolni.

Ez elég bevezetés volt ahhoz, hogy a két legény egymásnak rugaszkodjon. Kirják azzal kezdte, hogy forgopisztolyt fogott ellenfelére, de a fegyver nem sütt el, csütörtököt mondott.

Ezt látva, többen a revolveres legényre vetették magukat, de Kirják ekkor meg kést rántott elő és azzal az öt átölelve tartó Uireczki Ferencet súlyosan megsebesítette. Ekkor már rendőrök is érkeztek a helyszínre és erősen megkötözve a garázda legényt, bevitték a község házára.

Másnap a legényt szabadon eresztették, de súlyos testi sértés miatt folyik ellene az eljárás a debreceni ügyészségen, ahova az esetet bejelentették.

Fraknói püspök és a muzeum.

Beszámolás a régészeti ásatásokról.

— március 12.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen sz. kir. város muzeuma a mult esztendőben állami segélyből a következő helyeken teljesített régészeti ásatásokat: a honvédbarakok megett népvándorlaskori temetőt, Hortobágyon, a Faluvéghalmánál bronzkori lakóhelyet, a hatházi Poroszló pusztán ugyanazon korbéli telepeket, a halápi telken szabályos elrendezésű halmokat, a sámsoni majorsági földön bronzkori telep és hanfoglalás kori sírok után kutatott, továbbá régebb középkorból származó öt halmot ásoit még Szepes pusztán és az Újfalván.

Ez ásatásokról kimerítő s számos fénykép felvétellel, rajzzal és térképpel illusztrált jelentős számolt be a Muzeumok és könyvtárak országos felügyelőségének. Ez a jelentés nem azonos a Városi Muzeum mult évi állapotáról és Méliusz sirja kereséséről szerkesztett, mostanában nyomtatásban is kiadott jelentéssel.

Az ásatásokat ismertető jelentésre vonatkozólag Fraknói Vilmos arbei választott püspök, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője, március 6-án 145 sz. alatt, a következő levelet intézte a Városi Muzeum igazgatóságához:

„Zoltai Lajos muzeumőrnek az 1907-ben végzett régészeti ásatásokról, folyó évi január hó 5-ről bemutatott pontos, lelkismeretes, nagy körültekintéssel tartású és tudományos kutatás szempontjából is fontos eredményeket feltáró jelentését, a felügyelőség részéről, a legmelegebb elismeréssel vettem tudomásul. A jelentés mellékleteit 1. alatt oly kérelemmel zárom vissza, hogy amikor annak a Muzeumi és Könyvtári Értesítőben való közzétételére alkalom nyílik, azokat használatra bekezem.“

Megemlítjük még, hogy az említett mellékletek (t. i. fényképek és rajzok) egy részének másolatait dr. Pósta Béla egyetemi tanár, a kolozsvári egyetem régészeti intézete számára is kérte s kéresemnek örömet tett eleget muzeumunk.

A gyanu öl.

Erzékeny cselédleány.

Felakasztotta magát.

— március 12.

(Saját tudósítónktól.) Egy szegény, tulérezkeny cselédleány tragédiája foglalkoztatta tegnap a rendőrséget. Az eset addig nagyon is mindennapi, hogy a leány öngyilkosságát kísérletet követett el, de végzetes tettének előzményei már egy kissé tragikusak.

Turai Farkas vállalkozó a napokban feljelentést tett a rendőrségen, hogy pénztárcájából valaki egy 50 koronás bankjegyet ellopott. A rendőrségen megindították a nyomozást és a gyanu mindjárt kezdetben a karosult cselédje, Balázs Erzsébet ellen irányult. A leány tagadta a lopást és hiába motozták meg holmiját, a pénzt nem találták meg sehol.

A leányt nagyon bántotta a dolog. Szerette volna magát tisztázni a gyanu alól, de ez nem sikerült neki, mert a körülmények ellene szóltak. Nagyon félt szegény attól, hogy még a bíróság elé kerül és ezért elhatározta, hogy inkább életével váltja meg magát a gyanu alól.

Tegnap, mikor a rendőrség emberei ujrolag keresték kihallgatás céljából, a leány felszököt a padlásra és ott a tető gerendázatára felakasztotta magát.

A házbeliek azonban észrevették, mikor a leány magából kikelve felrohant a padlásra és rosszat sejtve, utána néztek. Aggodalmuk nem volt alaptalan, mert a padlásra

már szederjessé vált arccal, felakasztva találtak a leányt, kit a kötélről levágtak és az első segélynyújtás után beszállították a kórházba.

Sérülése nem súlyos, de a kötél annyira összeroncsolta gégéjét, hogy hosszabb ápolásra van szüksége.

Amint Turai Farkas értesült a leány esetéről azonnal felsietett a rendőrségre és visszavonta a panaszt, így mégis csak megszabadult a szerencsétlen leány a gyanu alól.

Legjobb és legmegbízhatóbb

Lucernát, • Répamagot

gazdasági- és kerti magvakat szállít

Komlóssy Lajos

magkereskedése,

Debrecen, Piac-Hatvan-utca sarok.

Mintázott ajánlatot kívánatra bérmentve küld.

Hirek.

A „Debreceni“ szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-né 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Rákosi Viktor szállása.

— március 12

(Saját tudósítónktól.) Hosszu hónapokig, közel egy teljes esztendőig volt beteg a magyar irodalom kiválósága, a nánásiak szeretett képviselője: Rákosi Viktor. Egy teljes évig hiányzott neve a napi irodalomból és egy teljes évig hiányzott kedvelt kerületéből.

Most, hogy szerencsésen felépült, nyomban siet felkeresni az ő szeretett hajdu válszatóit. Március tizenötödikén beszámolót fog tartani kerületében, Hajdunánáson.

Csak egy a baj. Máskor mikor ő lejött a gyárfűsős fővárosból az egészséges levegője Hajdúságra, megelőzőleg egy-két napra megállapodott Debr. cenben, hol nagyon sok kedves ismerőse van. Az aranyos humoros ember, Rákosi Viktor már talán évtized óta mindig, minden évben Hauerrel, az Angol Királynőben szállott meg. Itt megtalálta a maga társaságát, színészeket, írókat és jól érezte magát. De most azt hallotta a fővárosban, hogy Hauer eladta az „Angolt“. Ez már nagy akadály nála. Hát akkor hol száll ő meg Debrecenben? Sok fejtorést okozott ez neki, most végre is a következő levelet intézte Budapestről Hauer Bertalanhoz.

Kedves gazdám!

Azt hallom, hogy eladta az „Angol Királynő“ fogadót. Nagy baj, mert akkor én Debrecenben hajléktalan leszek, pedig szombaton este a gyorsvonaton érkezem a feleségemmel együtt és magához akerünk szállni. Kérem értesítsen, hogy faképnél hagyta-e csakugyan az „Angol Királynő“t?

Igaz tisztelettel vagyok hive

Rákosi Viktor.

Hauer rögtön válaszolt a kedves epistolára. Természetesen biztosította, hogy nem lesz hajléktalan Debrecenben.

— **Jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság pénteken és szombaton délután 3 órakor ülést tart, melyen a márciusi közgyűlés tárgyait közzélik elő.

— **A Hortobágy kizöldült.** A délibábos Hortobágy a tavaszi esőzések és szép időjárás nyomán már is gyönyörű zöld ruhába öltözött, amire példa vagy száz esztendő óta nem volt. Ugy látszik a természet kárpótolni akarja a gazdákat azért a rengeteg kárért, melyet az utóbbi évek mostoha viszonyai a Hortobágyon nekik okoztak. Sőt szép és biztató remény van arra is, hogy a nyáron a saskától is mentes lesz a Hortobágy. Mikor ugyanis sáska-tojásokkal volt ellepve a Hortobágy, seregestől szállták meg azt a fekete varjak, melyeknél izletes csemegeül szolgál a sáska-tojás. Most azonban a fekete varjak nem is mutatkoznak ami arra vall, hogy sáska-tojások sincsenek a délibábos zöld Hortobágyon, nagy öröme a gazdáknak és a városnak.

— **A pénteki kabaré-est.** Városzerte beszélnek a pénteki kabaré-estről, melyet a gyermekkorház javára rendez a rendezőség, élén Horváth Kálmánnal, a városi színház e kitűnő, közkedvelt tagjával. A belépti jegyek miatt a közönség tegnap ugyan csak megostromolta Mihalovics Jenő győztes szerénységét a jegyek nagy részemár el is kelt. A fényszekerű kabaré-est műsorát a rendezőség a következőkben állította össze: 1. Liszt-Vollbach: Regatta di Veneciana, zongorán előadja Hajnal Arthur ur. — 2. Gardonyi: Huszár a menyorszámban, előadja Talián László ur. — 3. a) Rubinstein: A könyv; b) Kalár: Szerelmi varázs, éneklő Fehér Olga urhölgy. — 4. Egy kis vihar, vígjáték 1 felvonásban. Személyek: férj Arkossy Vilmos, feleség Szabó Irma. — 5. a) Kadét szerelme; b) Dal a kis kokottól, éneklő Zsigmondy Anna urhölgy. — 6. A zsidó regnata. Kuplé, éneklő Ligeti Lajos ur. — 7. Burose: a) Jdvözet Amerikából; b) Bravour-pelke. Pikula szóló, előadja Graspintner Antal ur. — 8. A mama levele. Kabaré-szám, előadja Horváthné Bardos Mariska urhölgy. — 9. a) Dr. Kacsóh: Rákóczy megtérése; b) Fráter: Hívlak akkor is, ha nem jössz; c) Az én kezem, (kabaré-szám); d) Az utóbbi és a grófnő, (kabaré-szám) a „Modern Színház” műsorából) éneklő és előadja Horváth Kálmán ur. — 10. Kettős kékvők, előadja Zsigmondy és Ligeti. — 11. Dalok, éneklő Martonfalvi Györgyné urhölgy. — 12. Hypnotizmus. Vígjáték 1 felvonásban. Személyek: Miklós: Bérezsi Ernő ur, Margit: Bathory Marcsa urhölgy. — A zongorakíséretet Martonfalvi György ur teljesíti. A zongorát Szendrő Sándor ur volt szíves átengedni a belépti-díj is, különös tekintettel a jótékony célra, igen mérsékelten van megállapítva: Paholy 6 korona, elsőrendű hely 160 korona, álló- és diák-jegy 60 fillér. A kabaré-est pontban 5 órakor veszi kezdetét és a rendezőség kéri a közönséget, hogy ez időre pontosan szíveskedjen megjelenni, nehogy a késedelmekkel az előadások zavartassanak.

— **Az elhagyott gyermekek-ért.** Az országos gyermekvédő liga debreceni csoportja Wessprémy Zoltán főispán elnöklété alatt már megkezdte az előkészületeket a debreceni gyermeknapra, mely április 2-án s 3-án lesz.

— **Lohr Mária,** ezelőtt Krónfusz csipke vegyészeti tisztító és kelmefestő intézete, Budapest VIII. Baross-utca 85. sz. a legmeglepőbb eredménnyel eszközli, csipkék, kelmék, ruhák és szövetek vegytisztítását vagy festését. Ruhák fejtelten állapotban is festetnek. Vidéki megrendelések a legpontosabban, jutenyosan és gyorsan teljesíttetnek.

— **Kellett ruhára a pénz.** Szőlősi Erzsébet 22 éves hajdon esinos leány, csak az a baja, hogy nem telik neki a puccra. Ez azonban nem okozott fejtörést neki és a büns uthoz folyamodott. Harsányi Zsófi nevű cselédjével szövetkezett és heteken át állandóan dézsmálták gazdájuknak Kaszás István szovátai gazdálkodónak a magtárát, honnan éjjelente lassankint több száz korona értékű gabonát hordtak el és potom áron eladva az így szerzett pénzből ékszereket és finom ruhákat vásároltak maguknak. Eppen ez volt az áruló-jok. A csendőrség Harsányi Zsófit letartóztatta.

— **A debreceni zenészek bálja.** Az elmúlt hosszú farsangon sokat táncoltunk a debreceni zenészek zenéje mellett. Sok éjjel átnedvedtek derék zenészeink, de most, ma este ők is kivesszük a maguk részét a táncból, a mulatásból. Ma tarják meg ugyanis a zenész bált a Bika dísztermében, melyre a következő meghívót bocsátották ki: A debreceni zenészek beteg-egélyező egyesülete folyó évi március hó 12-én, a Bika szálloda dísztermében, zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-díj személyjegy 2 korona, családijegy 5 korona. Jegyek előre a zenekar vezetőjénél válthatók. A zenét több zenekar szolgáltatja. Felülfizetések az egyesület humanus céljaira köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este fél kilenckor. Bálanyák: dr. Révi Nándorné urné és Hauer Bertalanné urné. Rendezőség: Magyarai Kálmán és Magyarai Imre elnökök, Kiss Béla, Horváth Béla és Rác Gyula alelnökök, Kacsari László és Kiss Bandi jegyzők, Klein József pénztárnok, Rác Pali ellenőr.

— **Hamis pénz.** Szegény embert az ág és a zálogház is huzza. Lakatos Imre napszámos (lakik Erzsébet-utca 20. sz.) tegnap elküldte téli kabátját az Arany János-utcai zálogházba, hol a kabátra néhány koronát adtak. De megjárta szegény Lakatos Imre, mert a kabátjáért kapott csekély pénz között egy hamis forintos volt. A zálogházban nem akarták becsereálni, ezért Lakatos felvitte a rendőrségre, hol jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. A hamis pénz forrását erélyesen nyomozza a rendőrség, annál is inkább, mert az utóbbi idő alatt nagyon sok hamis forintos került Debrecen környékén forgalomba.

— **Eljegyzés.** Keiner Gizi és Kun Ignác tegnap jegyet váltottak. Minden külön értesítés nélkül.

— **Népkönyvhöz adakoztak:** Mészáros társulat 27 korona 46 fillért, Vértési István 25 koronát, Takarék és hitelintézet 2 koronát, Sesztina Lajosné 10 koronát, Rózsa Géza 10 koronát, Szentmiklósi Rab Aranka 8 koronát, 39. gyalogezred (birságból) 2 koronát, Kiss István 2 zsák krumplit. Amidőn ezen adományokért köszönetet mondok, egyuttal tudatom, hogy a népkönyv folyó hó 16-án délben fog bezártni. Debrecen 1908 március 10. Szűcs Kálmán négyzeti pénztáros.

— **Négy napig eszméletlen.** Az István gőzmalomban történt szerencsétlenség áldozata, Csurka János munkás tegnap sérüléseibe belehalt. Csurka négy napig feküdt eszméletlen állapotban a kórházban, ezalatt az idő alatt egyszer sem nyerte vissza eszméletét és az orvosok minden fáradozása hiába való volt.

— **Ranunkel házbán** feltűnő olesó férfi, női és gyermek cipők kaphatók.

— **Általános érdeklődésre tarthat** számot a Molnár testvérek műszerüzletének mai lapunkban megjelent hirdetésere. Tes-sék elolvasni.

Március idusa.

— **Készülődés az ünnepre.**

— **A debreceni ünnepségek.**

— március 12.

Debrecenben és a vármegyében is lelkesen készülődnek a márciusi nagy nap ünneplésére. A város polgársága és a főiskolai ifjuság kegyeletes szép ünnepet rendez, azonfelül az iskolák, egyesületek társaskörök is ünnepelek.

A hazafias ünnepségek programját az alábbiakban közöljük.

A kollégiumi ifjuság ünnepélye a következő sorrendben történik:

I. Délután 2 órakor a Petőfi szobornál: 1. Talpra magyar! éneklő a Petőfi-dalkör. 2. Emlékbeszéd, tartja Venetianer Sándor hittanhallgató, a M. I. T. elnöke. 3. Nemzeti dal, írta Petőfi Sándor, szavalja Nagy Ferenc hittanhallgató. 4. A Petőfi szobor megkoszorúzása a Petőfi-dalkör részéről dr. Varga Lajos I. alelnök által. 5. Szabadságdal. Hubertó, éneklő a Petőfi-dalkör.

II. Utánna a Főiskola udvarán. 1. Szózat, éneklő a főiskolai énekkar. 2. Emlékbeszéd, tartja Biró Zoltán joghallgató, a M. I. T. jegyzője. 3. Kunodalok, tárogatón előadja Szemes Miklós joghallgató. 4. Alkalmi szavaltat, előadja Hajdu Árpád hittanhallgató. 5. Talpra magyar! éneklő a főiskolai énekkar.

III. Végül a Városháza előtt. 1. Himnusz, éneklő a Városi-, Kossuth-, Egyetértés-, Munkás- és Főiskolai-egyesült dal-egyletek. 2. Emlékbeszéd, tartja Peleskey Sándor hittanhallgató, a M. I. T. titkára. 3. Nemzeti dal, írta Petőfi Sándor, szavalja Kun Károly hittanhallgató. 4. Szózat, éneklő a közönség.

A főiskolától a városházáig tartó felvonuláson az „Egyetértés dal- és zenekör” zenekara játszik.

*
Petőfi-dalkör március hó 15-én, vasárnap az Arany Bika szálloda dísztermében dal, zene, szavaltat és táncal egybekötött, a dalkör 10 éves fennállása alkalmából a március 15-iki alap javára zártkörű jubilaris estélyt rendez. A jubilaris estély műsora: 1. Nyitány. Magyarai testvérek teljes zenekarától. 2. Elnöki megnyitó s a dalkör jellegűje. 3. „Talpra magyar, hi a hazai!” Petőfi Sándor nemzeti dalai éneklő a dalkör. 4. A világes. Petőfi Sándor költeménye. Szavaltja Kun Károly, 11-ed éves hittanhallgató. 5. Tavasz elműt... (Ne sirj, ne sir Kossuth Lajos.) Előadja a dalkör. 6. „Te vagy, te vagy barna kis lány”. Petőfi szerzeménye s más népdalok. A Magyarai zenekara mellett éneklő Zsigmondy Anna urhölgy, a debreceni színtársulat művésznője. 7. „Nyisd ki rózsám leveles kis kapudat!” Népdal, előadja a dalkör. A műsor befejezése után a díszteremben felterített asztalok mellett társasvacsera, melynek folyamata alatt a dalkör által ezüstből készített Petőfi-serleg felavattatik.

*
A közigazgatási tanfolyam hallgatók a március 15-iki nagy események emlékeztetére 15-én, vasárnap délután fél 5 órakor a vármegyeház nagytermében ünnepélyt rendeznek, melyre az érdeklődőket ez uton is meghívják. A műsor a következő: 1. Nyitány. Előadja Kiss Béla zenekara. 2. Megnyitó beszéd. Tartja: Gályassy Sándor. 3. Talpra magyar... Szavaltja: Csernák Kálmán. 4. Kunodalok. Éneklő: Rác Ernő ur. 5. Emlékezés március 15-re. Lukácsy Lászlótól. 6. Rákóczi-induló. Előadja: Kiss Béla zenekara.

*
A kereskedő ifjak társulata e hó 14-én, szombaton este fél 9 órakor, a Debreceni

Kereskedő Társulat tornatermében hazafias ünnepélyt rendez március 15-ike emlékére, melyre vonatkozólag felhívjuk a t. közönség figyelmét s az ünnepélyre jegyek díjtalanul Csathy Ferenc ur könyvkereskedésében kaphatók. Az ünnepély műsora a következő: 1. Nyitány: Magyar testvérek zenekarával. 2. Megnyitó s ünnepi beszéd, tartja: dr. Polgar Daniel ur. — 3. Hymusz, énekl a kereszt. ifjak dalköre. 4. Rákóczi-induló, Farkas Imrétől, szavalja: Kubay Mariska urleány. 5. Magyar dalok, tárogatóra előadja: Szemes Miklós ur. 6. Tavasz elmúlt, énekl a dalkör. — 7. Egy gondolat bánt engemet. Perófi Sándortól, a Magyar testvérek zenekísérete mellett szavalja Czobor László ur. 8. S ózat, énekl a dalkör. Műsor után társas-vacsora à la Carte az Angol kiralynd éttermében.

Törvény előtt.

Váltóhamisító asszony.

Egy szemért egy évi börtön.

— március 18.

(Saját tudósítónktól) A debreceni törvényszék büntető tanácsa tegnap két érdekesebb ügyben mondott ítéletet Hoffmann József tanácselnök elnöklésével. A tárgyalásokról tudósítók a következőket adja.

Súlyos testi sértésért állt a törvényszék előtt Kovacs Lajos nádudvari juhászbojtár Kovács a múlt év november hatodikán Kaban, az országos vásárrban találkozott Szoboszlai Gábor szoboszlói lókupeccel, akivel csakhamar barátságot kötött. Együtt boroztak késő estig, amikor már annyira leitták magukat, hogy valami esekélységen összeveszttek és a nyílt utcán hajbakaptak. Kovács Lajos derékon kapta ellenfelét, lenyomta a földre és egy ostornyéllal addig ütötte, hogy a szerencsétlen embernek kifolyt az egyik szeme. A kegyetlenkedő gulyást akkor letartóztatták, a mai tárgyaláson pedig a bíróság egy évi börtönre és 160 korona költség megfizetésére ítélte. A vádlott, ki a tárgyalás alatt ittasságára hivatkozott, felelbezet.

Bizonyára nem tudta Miskolci J. helybeli lakos, hogy a törvények mily szigoruan sujtják a közokirat hamisítást, mert akkor aligha írta volna 270 koronás váltójára minden felhatalmazás nélkül, testvére, Békési Imréné nevét és nem adta volna be leszámítást végett a vádót a Csapó utcai Takarékos és Hitelintézetbe. Már pedig a szerencsétlen asszony így csinált, de bűné hamar rájötték és miután testvére az aláírás valódiságát megtagadta Miskolci Jánosné a bíróság elé került, amely közokirat hamisítás miatt tegnap hat havi börtönre a vádlott nőt, aki felelbezet.

Távirat és telefon.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, március 11. A képviselőház mai ülésének végén több interpelláció hangzott el, melyre az illetékes miniszterek nyomban válaszoltak. Az interpellációk és a Ház is tudomásul vették a miniszterek válaszait. Az ülés a holnapi ülés napirendjének megállapítása után ért véget.

A balpárt a Házban.

Budapest, március 11. Szappanos István az új balpárt elnöke ma bejelentette a pártalakulást Leszkay háznagnál, aki az új párt részére külön helyet jelölt ki a képviselőházban. Az új párt helye a szélső baloldalon van.

A horvát helyzet.

Budapest, március 11. A képviselőház mai ülésén Wekerle Sándor miniszterelnök

kijelentette, hogy a horvát bán megmarad allásában, a horvátokkal megkísérlik a békés kiegyezést s ha ez nem sikerülne, erélyes eszközökhöz fognak nyulni.

Sikkasztó orosz nő elfogatása Berlinben.

Berlin, március 11. Newyorkból jelentik: A pétervári államügyesség megkeresése folytán az itteni rendőrség letartóztatta Stein Olga orosz forradalmárát, akit azzal vádolnak, hogy orosz flotta és hadsereg titkait, melyeket zsarolás útján szerzett meg, elárulta. Az amerikai hatóságoknak az a nézete, hogy az Oroszország részére való hírszolgáltatás ilyen körülmények közt törvényellenes volna, mindazonáltal Stein Olga ellen megindítottak a kiszolgáltatási eljárást, mert összesen százezer rubel erejéig elkövetett többrendbeli sikkasztással és hamisítással is vádolják.

NYILT-TÉR.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

Csarnok.

Asszony-szerelem.

A „Debreczen” eredeti regénye.

(Folyt.)

36

Kétségbeesettnek és elveszítettnek lát mindent. Ismét eszébe jut az a regény, amelyikben mondatik, hogy a férfi bűnhődés nélkül jöhet összeütközésbe az erkölcsi törvényekkel, de a nő megbűnhődik akkor is, ha rosszat gondol.

S vajjon jó-e az, amit ő tett?... Hisz szenved már örökkön, örökké szenved majd. Hisztérikus göresöket érez s összeesve, élettelenül ül a székbén.

Az este megleszállt már egészen. És eső is van. Erre hányzik a ragyogó lámpatenger, messze küzköd a gazláng az őszies szélben. Olykor zörög egy terhesszekér az ablakok alatt, a vén ház minden porcikája bele reszket. Vége, vége...

A bűnös asszony szenved, lenn van már egészen, de még nem fásult a lelke és a gondolatai gyilkolják lassan. Künn a szomorú őszi éjjel. Szeretné behunyni a szemét, nem látni semmit, csak megsemmisülni...

Hirtelen a homlokához kap, kétségbeesetten sikolt és megdöbbenve ugrik hátra. Az ablakon a sötétből benézett valaki: Egy asszony, fátyolozott nagy barna szeme odatapadt rá és a kétségbeesés rettenetessége odanyílalott ezekből a szemekből az ő szívéig.

Elfulladtn áll egy pillanatig. Lassan felemeli a tekintetét és az ablakra néz. Senki. Képzeldés vala.

— Csak jönne, jönne már...

Azt gondolja, hogy kimegy az utcára. Elébe sétál Györgynek. De úgy érzi, hogy nem tudna átal menni az udvaron, ahol most a mély éjszakában sirón leng a szél a fák ritkuló lombjai között. Aztán, hogy koppanának a lépései a kockás köveken. S míg eljutna a kapuig, százszor összeroskadna.

Behunyt szemmel, kétségbeesett sietséggel fut az ablakhoz és lehorzsolja a bőrt új-

járról, amíg kapkodva bezárja a fatáblákat. Egy pillanatig így marad a teljes sötétségben. Gyújtó után tapogatózik. Vigyázva g ujtja meg a lámpát. Alig bír állni a lábán, vacog a foga s halotti sápadtság borítja el az arcát.

Azt az asszony, aki benézett a sötét ablakon, meredt, kétségbeesett nagy szemével ott látja... A homloka elő emeli tenyerét és megrázza szeme előtt. Félre, félre... De az asszonyt látja elhunyt szemmel is. Ki az? Vonaglanak fejében a gondolatok. Alig bír emlékezni, csak úgy a lelkével sejt, hogy ennek az asszonynak az arcát látta már valahol.

Valahol, valahol... Ott, a késő éjszakában a Dana hullámai között, a mentők lámpája fényében.

Szinte látja a vizet, ami ott bugyborékol orrán-száján s hallja a velőthasogató sikoltást, amivel a hidról levetette magát.

Vonaglik egész testében, amint a pam-lagon küzd czzel a rettenetes rémmel.

A két karja közé szorítja fejét. Fáradt, alig lélezkzik. A lámpát rosszul gyújtotta meg s az magasan füstöl. A hamu odaszáll arcára, kezére, büzös füsttel telik meg a szoba. Nem veszi észre, elalélt, megmerevedett.

Ahogy lassan magához tért, Györgyöt látta először. Ott ült mellette és a kezét fogta.

— Anna, édes Anna, mi történt magával? — Szerető gonddal függesztette György rá a tekintetét és gyöngöden simogatta a kezét hűvös tenyerével.

Az asszony hangtalanul nézett rá; kábult még és alig bírta nyitvatartani a szemét.

— Hivassak orvost, vagy jobban érzi már magát? Istenem, mi történt itt?

Kérdőleg függeszté rá a szemét. Az Anna arcát hűvös levegő csapja meg. Rémülten kapja le a fejét s göresös mozdulattal inté az ablak felé.

— Zárja be — hörögte rekedten. A szemei kidülledtek, oly rettenetes rémület tükröződött arcára, hogy Györgynek az nyilallott keresztül a fején, hogy Anna megté-bolyodott. Sebesen az ablakhoz ugrott és gyorsan bezárta a táblákat. Visszafordult. Anna esőndesen feküdt helyén. A szemét félig nyitva tartotta és boldogtalan tekintettel meredt maga elé. György odetérdepelt mellé, esőskolta a kezét s könyörögve szólt hozzá: — Mi történt, az istenre kérem mi történt?

Anna hallgatott. Talán nem is hallotta, hogy György szól hozzá.

Az járt a fejében, hogy ő az az asszony, aki azzal a kétségbeesett sikoltással beleveti magát a habokba. Szinte érezte a fülében a mély víz zugását és csillapító hűvösségét testén. A feje még künn volt a vízből és arcában érezte a habok felett kalandozó szelet. Nedves, vizes szag csapott orá-hoz, lassan elmerült, a mellén összefonta a karjait, mosolygott... Már meghalt.

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó
Vallalat Részvénytársaság.

Gyümölcsfa oltványok eladása.

Folyton nagyobbodó faiskolából eladó mintegy 70,000 db 3—4 éves gyümölcsfa-oltvány, erőteljes, egyenes és dusgyökéretű példányokban. Alma: Téli aranyparmér, Jonáthán, Sárga Bellefleur, Nagy casseli renet, Téli fehér Kálvil, Batul, Török Bálint, Hollandi arany kormos, Sívári, Körteoltványok 20 fajtában. Oltott Besztercei és más szilva-fajták, eseresznye meg és diófák. Ára darabonként 60 fillértől 1 koronáig. Eladó továbbá 150,000 db 1—2 éves oltványok, szemzések, alma és körte vadoncok. Árjegyzéket szívesen küld Szász János faiskolája Nagybanján.

Nemes gyümölcsfa-

oltvány, sima szőlő vessző, spárga, füzdugvány és diszcserjék kaphatók gróf Degenfeld és dr. Balkányi urak „ERZSÉBET“-szőlőtelepén. Iroda: Debreczenben Kossuth-utca 32.

Kerékpáros ön?

Ha igen, úgy saját érdekében ajánljuk, hogy MOLNÁR TESTVÉREK Egyháztér 3. sz. alatti új műszer-üzletét felkeresse, ahol szakszerű utasítást kaphat a kerékpár jókarbantartás legújabb módjáról.

A homok-kertben

a főutcán — három utcára nézőleg — szemben az iskola épülettel eladó házhe-lyek kaphatók. Felvilágosi-
tást nyújt

dr. Irinyi István

Debreczen, Arany János-u. 4.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyiro.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes térfűrészes	1 szelvény 12 korona
hoz (Kabát, nad- rág és mellény)	1 szelvény 15 korona
elegendő, csak	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, szintig, felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarut stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bizható és szolid cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cég-nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny.

Szabott, legolcsóbb árak. Úrúri választék.

Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Tüdő és légzőszervbetegek, asztma-tikus s gégebántalomban szenvedők!

Ki tüdő és gégebajától, meg a legma-kaesabttól, ki asztmájától, meg a legrégibb-től és látszólag gyógyíthatatlantól egyszer és mindenkorra szabadulni óhajt, forduljon **A. Wolffskyhoz, Berlin IV., Weissenburgerstrasse 79.** Ezer köszönőirat kezeskedik gyógykeze-lésének nagy eredményéről.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztilái

Ejjen!

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. — Doboza 1 és 2 korona. Próba-doboz 50 fillér. Fő- és szétküldési rak-tár: „Nádor“ gyógyszertár Budapest, VI., Váci-körút 17. Kapható Debreczen-ben Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Koczián Dezső Mihálovits Jenő, Muraközi László, Radakovits Géza, dr. Rotschnek V. Emil Mauthner Alfréd Tóth Béla gyógyszerésznél.

Újdonságok!!

Tavaszi costum kelmékben, Blouze selymekben és blouze kelmékben — Jó mosó kartonok, divat zefirek, Schroll-fele siffonok, havasi vásznak, LILIOM VA-SZON MINDEN SZÉLESSÉGBEN — Olcsó szabott árban kapható

Szépe Lajos

női divat-, vászon-, fehérnemű és rövidáru-üzletében Kossuth-utca 6. szám.

TÓTH GYULA

Debreczen, Piacz-utca 20.

Budweiszi és honi gyártmányu porcellán, valamint Meidinger köpeny- és öntött

vaskályhák,

minden szerkezetű vas- és porcellán burkolatu konyhák. Multiplicator hőfejlesztő konyhabetétek. Vadászfegyverek és felszerelések, revolverek, hüve-lyek és töltények. Lőpor áruda. Újdonság! Browning rendszerű ismétlőfegyver 190 minta. Pisztolyok. Szén- és fakosarak, melegvödök, fürdőkádak, vas-butorok, gyermekszékek és kocsik, mosdókészletek, fénye-zett konyhafelszerelések, gépmangorlók és facsarók gummi átvonattal.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az

idegerősítő MUIRACITHIN

első helyen áll. Az **idegbetegek** képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen időelötti gyöngö szervezetelek, vagy **idegbetegek** nem hagyhatják figyelmen kívül. Az időelötti idegesség, a túlerőletés, a túlmunkásság, kiesapongás stb. következménye és betegsé teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszulletek, mint **étvágytalanság, feledékenység, reszketés, félelem, izgatottság** stb. állandó kísérői az időelötti ideggyön-geségnek. Ne mulassza el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát ideje-korán s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog aján-lani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve meg-küldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógytárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria—Magyarország részére: **Hirschen Apotheke, Wien VII. West-bahnstrasse 19.** — Gyár: **Handelsgesellschaft Noris Zahn & Cie., Berlin C. 40. Neu Friedrichstrasse 48.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Sétakertben kényelmes nyaraló, továbbá nagyerdei köruton nyaralónak való szőlő eladó. Cim a kiadóban.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás. Üzlet felosztás miatt tükrök, képek, mosdók, chinaezüst tárgyak, evőeszközök, porcelán és üvegáruk minden elfogadható árrban eladók. Ifj. Pájer József utóda városi bérház 2.

Néhai Molnár Endre örökösei tulajdonát képező H.-Nádudvaron, a varró laposi dűlőben, a szelenezési büte dűlőben, két nagyobb birtok, valamint a határban levő őzesi közlegelő kisebb föld, birtokok, házak és szőlő földek szabad kézből eladók. Ertekezhetni lehet az örökösökkel, Debreczenben Ats Nagy Ferenc József kir. herceg-u. 48. sz. a.

Májusra 3 szoba, előszoba, felső konyha, kamara és hozzá tartozókból álló lakás 2 tagu családnak kerestetik. Kevésbé népes tiszta, háznál, udvari is lehet. Cim a kiadóban.

Jóírású és olvasni tudó kis lány azonnal felvétetik Miklós-utca posta-gyűjtőbe. özv. Soós Albertné.

Egy 40-42 éves józan életű ember és jó okmányokkal bír, óhajtaná egy 32-36 éves újvel örök hűségét mondani. Levelek: „Örök hűség” alatt a kiadóba kéretnek.

Villany világítást,

telefonok, villamoscsengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árért eszközölöm. FÖLDVÁRI L. Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-utca 1. sz. Telefon 168.

Kitűnő korcsma vegyes kereskedéssel, trafikkal, mészárszékkel biharmegyei nagyközségben olcsón eladó. Felvilágosítás Gottliebknénál Debreczen Halköz 4.

Kiadó lakás öt szoba, előszoba fürdőszoba Egmalom-u. 4. sz. (1364)

ÜGYVÉDI VIZSGÁRA alaposan, igen gyorsan, biztos sikerrel előkészítik. Cim a kiadóhivatalban (1451)

Kiadó 40 év óta fennálló jóforgalmu fűszerüzlet. Ertekezhetni Csicsó Lajos tulajdonossal. Hatvan-utca, vásártér 69. szám.

Hegedű. 3 db kitűnően kijátszott hegedű elutazás miatt azonnal eladó. Ár: 15, 25 és 60 frt. Cim: Vár-utca 12, keresztépület.

Kiadó. Szépen butorozott utcai szoba előszobával Egmalom-utca 4. sz. 1492.

Költöztetek féderes stráf kocsin. Ertekezhetni Debreczeni Lajosnál Csapó-u. 86.

Pénztárnoknőnek ajánlkozik fiatal, ügyes 18 éves leány szűrény kezdő fizetéssel. Dezső bankiroda Kossuth-u. 36.

Ebéd és vacsora kosztot kaphat 2 fiatal ember intelligens családnál. Cim a kiadóban.

Eladó ház. A Boldog-kert I. jérás 37. szám.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 esemege, 28 borfajban, háromféle fajtisza alanyon I. oszt. 180 kor. 1000 darabonként. II. o. oszt. kis szépséghibával 90 kor. 1000 darabonként. Készlet 419,000 oltvány. 250,000 vadgyökerez, Portalis, Solonis, Rap, Monticola, Aramon, Ganzin 1. és 2. szám. — Kérjen árjegyzéket

Vállalati szőlőtelep

BILLÉD, Torontál megye.

Tavaszi női ujdonságok!

Szines és mintázott kosztüm- és divatkelmékből gyönyörű választékot tartunk. Angol és francia bluzszövetek a legújabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és színes divatnapernyőkből

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyeg-áruházában. Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. 1470

Ha pénzkölcsönre van szüksége forduljon!

Klár Andor

bankirodájához DEBRECZEN, Miklós-utca 23. sz. Telefon 445. sz.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Klstemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divat gyönyörű

ujdonságai

ruha-szövetek, blous kelmék — selymek voile de laine. Óriási választék!

1267

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek.

Szaksterü felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dug választéka.

Telefon szám: 568. 1063

Aki olcsón akar vásárolni,

keresse fel most az Ott Károly

utóda üzletét KOSSUTH-UTCA, a városház alatt. — Csapkék, szalagok, női pipere és bélésáruk, ruhadíszek, kézimunka kellékek, férfiingek és nyakkendők, virágok, divatpárnák, alszoknyák, harisnyák és szabokellékek rendkívül olcsó lezártított árak mellett.

Ott Károly u.

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

szénsavat

világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosításal készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdő. Bürgöncim: Muschong, Buziásfürdő.

Interurban telefon 18. sz.

Ugyes helyi képviselők kerestetnek.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.